NORAKSTS
Lieta Nr.A42513506
AA43-1098-09/14

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 23.decembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja L.Vīnkalna,
tiesneši V.Endzelis un K.Krastiņa,

piedaloties pieteicējam un pieteicēju *U.S.* un *I.K.-Š.* pārstāvim *N.Š.* un atbildētāja pusē pieaicinātās iestādes Vides pārraudzības valsts biroja pārstāvjiem *J.V.* un iI.J.,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *U.S., N.Š.* un *I.K.-Š.* pieteikumu par Vides pārraudzības valsts biroja 2006.gada 18.augusta lēmuma Nr.58-s atcelšanu un pienākuma uzlikšanu uzdot izsniegt atbilstošus tehniskos noteikumus daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkas rekonstrukcijai, sakarā ar Vides pārraudzības valsts biroja apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 23.jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006.gada 15.martā *U.S., N.Š.* un *I.K.-Š.* (turpmāk arī – līdzpieteicēji) vērsās Ventspils reģionālajā vides pārvaldē ar iesniegumu par sākotnējā izvērtējuma veikšanu dzīvojamās apbūves rekonstrukcijai Engures pagasta */adrese/*.

Ar Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2006.gada 24.maija lēmumu Nr.9.5.-31.3/147 (turpmāka arī – Sākotnējais lēmums) nolemts: 1) Ventspils reģionālā vides pārvalde neizsniegs tehniskos noteikumus dzīvojamo māju jaunbūvei un saimniecības ēkas/pirts būvniecībai Tukuma rajona Engures pagasta */adrese/*; 2) tā kā saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 36.panta otrās daļas 1.punktu Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā tiek atļauts rekonstruēt esošās ēkas, nepārsniedzot esošo būvapjomu, tad tehniskos noteikumus iespējams izsniegt saimniecības ēkas rekonstrukcijai par laivu māju Tukuma rajona Engures pagasta */adrese/*; 3) plānotās darbības – saimniecības ēkas rekonstrukcijai par laivu māju – ierosinātājam apstiprināt nepieciešamību saņemt Ventspils reģionālās vides pārvaldes sagatavotus tehniskos noteikumus minētajai darbībai.

2006.gada 29.jūnijā līdzpieteicēji apstrīdēja Vides pārraudzības valsts birojā Sākotnējo lēmumu, lūdzot uzlikt pienākumu Ventspils reģionālajai vides

pārvaldei izsniegt tehniskos noteikumus plānotajai darbībai, ņemot vērā saprātīgus ierobežojumus, kas pamatoti ar normatīvajiem aktiem.

Ar Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk arī – atbildētājs) 2006.gada 18.augusta lēmumu Nr.58-s (turpmāka arī – Lēmums) nolemts atstāt negrozītu Sākotnējo lēmumu.

[2] 2006.gada 29.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts līdzpieteicēju pieteikums par Lēmuma atcelšanu un pienākuma uzlikšanu atbildētājam uzdot Ventspils reģionālajai vides pārvaldei izsniegt tehniskos noteikumus daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkas rekonstrukcijai.

Pieteikums pamatots šādi.

Līdzpieteicēji savstarpēji vienojušies veikt apbūves rekonstrukciju, kas nepārsniedz vai pat būtiski samazina kopējo apbūves laukumu, paredzot pussabrukušas daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas vietā divas dzīvojamās mājas, ko pieļauj esošās ēkas apbūves laukuma platība, kā arī līdzās esošā pagalma teritorija.

Līdzpieteicēji nepiekrīt atbildētāja viedoklim, ka paredzētā būvniecības iecere nav rekonstrukcija. Iestāde nav pareizi interpretējusi Aizsargjoslu likuma 36.panta otrās daļas 1.punktu. Piemērojot vēsturisko interpretācijas metodi, var konstatēt, ka iepriekšējais minētās tiesību normas formulējums bija: „aizliegt celt jaunas dzīvojamās un saimniecības ēkas vietās, kurās nav bijis iepriekšējas apbūves". Latvijas Republikas 8.Saeimas ziemas sesijas četrpadsmitās sēdes 2003.gada 27.marta stenogrammā norādīts: „Šo ierobežojumu mērķis ir panākt, lai jaunu ēku un būvju celtniecība tiktu ierobežota un aizliegta, izņemot atsevišķus gadījumus, kad tas ir vitāli nepieciešams un tam ir objektīvs pamatojums".

Būvniecībā kompetenta iestāde ir būvvalde, kura ir tiesīga noteikt rekonstrukcijas kvalifikāciju un apjomu atbilstoši dažādu normatīvajos aktos noteiktu iestāžu un organizāciju, ieskaitot Ventspils reģionālās vides pārvaldes, izsniegtajiem tehniskajiem noteikumiem.

Tas, ka iestāde pauž viedokli, ka pievienotajās skicēs attēlotā būve nav rekonstrukcija, neatbrīvo iestādi no tehnisko noteikumu izsniegšanas rekonstrukcijas veikšanai. Tehnisko noteikumu jēga un mērķis ir noteikt ierobežojumus personām, kas grib veikt minētās darbības, – citādi, ja plānotā darbība vienmēr būtu iespējama tās veicēju plānotajā apjomā, tehnisko noteikumu izsniegšanai vispār zustu jēga.

[3] Rakstveida paskaidrojumos Administratīvajai rajona tiesai atbildētājs norāda, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms šādu apsvērumu dēļ.

Sākotnējais lēmums ir satura izvēles akts, jo likuma norma nosaka, ka administratīvais akts ir izdodams, bet nenosaka, vai tas ir izdodams, izsniedzot tehniskos noteikumus vai atsakoties tos izsniegt. Sākotnējā lēmumā ir apsvērti gan lietderības apsvērumi, gan samērīguma princips.

Aizsargjoslu likuma 36.panta otrās daļas 1. un 4.punkts paredz, ka Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā ir atļauts rekonstruēt esošās ēkas,

nepārsniedzot esošo būvapjomu, bet jaunu ēku un būvju celtniecība vai paplašināšana notiek šā likuma 67.pantā noteiktajā kārtībā apstiprinātās un vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajās ciema robežās, vietās, kur bijusi iepriekšēja apbūve, un minētās darbības ir paredzētas vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā, kā arī tās ir saskaņotas ar Vides ministrijas pilnvarotu institūciju.

Engures pagasta Apšuciemam nav noteiktas un apstiprinātas ciema robežas Aizsargjoslu likuma 67.panta kārtībā, un līdzpieteicēju paredzētā darbība nevar tikt definēta kā rekonstrukcija esošajā būvapjomā, tādēļ samērīguma un lietderīguma principu ievērošana ir iespējama tikai šās normas ietvaros.

Atbildētājs Lēmumu motivējis ar diviem argumentiem. Pirmkārt, paredzētā darbība nav rekonstrukcija, tādēļ tā neatbilst Aizsargjoslu likuma 36.panta otrās daļas 1. un 4.punktā noteiktajam. Otrkārt, šādai darbībai ir nepieciešams spēkā esošs vietējās teritorijas plānojums, kurā būtu noteiktas ciema, šajā gadījumā Apšuciema, robežas.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 23.jūlija spriedumu apmierināts līdzpieteicēju pieteikums un uzdots Vides pārraudzības valsts birojam nosūtīt atkārtotai lēmuma pieņemšanai *U.S.*, *N.Š.* un *I.K.-Š.* 2006.gada 15.marta iesniegumu par tehnisko noteikumu izdošanu plānotajai būvniecības iecerei.

Spriedums pamatots šādi.

[4.1] Pārbaudot lietā esošos materiālus, tiesa konstatējusi turpmāk minēto.

[4.1.1] 2006.gada 15.martā līdzpieteicēji iesniedza Valsts vides dienesta Ventspils reģionālajā vides pārvaldē iesniegumu par sākotnējā izvērtējuma veikšanu dzīvojamās apbūves rekonstrukcijai */adrese/* (*lietas 41.-47.lapa*). Iesniegumam pievienoti virkne pielikumu (*lietas 48.-135.lapa*), tai skaitā arī saimniecības „*/Nosaukums/*" esošo un plānoto objektu izvietojuma skice.

[4.1.2] 2006.gada 24.maijā Valsts vides dienesta Ventspils reģionālā vides pārvalde pieņēma lēmumu Nr.9.5.-31.3/147 (*lietas 43.,44.lapa*).

[4.1.3] 2006.gada 4.jūlijā līdzpieteicēji iesniedza sūdzību Vides pārraudzības valsts birojam, lūdzot uzlikt pienākumu Ventspils reģionālajai vides pārvaldei izsniegt tehniskos noteikumus rekonstrukcijai, ņemot vērā saprātīgus ierobežojumus, kas pamatoti ar normatīvajiem aktiem (*lietas 40.-42.lapa*).

[4.1.4] 2006.gada 18.augustā Vides pārraudzības valsts birojs pieņēma lēmumu Nr.58-s, ar kuru nolēma atstāt negrozītu Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2006.gada 24.maija lēmumu „Par tehniskajiem noteikumiem".

[4.2] Tiesa konstatējusi, ka līdzpieteicēji 2005.gada 10.martā ir saņēmuši plānošanas un arhitektūras uzdevumu (*lietas 48.-51.lapa*), kura 4.1.punktā ir paredzētas vides aizsardzības prasības – Ventspils reģionālajā vides pārvaldē jāpieteic paredzētā būvniecība, lai veiktu ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu un saņemtu tehniskos noteikumus.

Ar atbildētāja 2006.gada 18.augusta lēmumu Nr.58-s ir atteikts izsniegt tehniskos noteikumus, jo līdzpieteicēju plānotā būve nav uzskatāma par esošās būves rekonstrukciju, bet gan par jaunbūvi.

Atteikums izsniegt tehniskos noteikumus pēc sava rakstura ir galīgs lēmums, jo turpmāka projekta izstrāde nevar tikt veikta, kā arī nevar tikt uzsākti jebkādi projektēšanai sekojoši celtniecības darbi.

[4.3] Līdzpieteicēji ir formulējuši prasījumu kā prasījumu par 2006.gada 18.augusta lēmuma Nr.58-s atcelšanu un pienākumu uzlikšanu izdot tehniskos noteikumus.

Atteikuma atcelšana pati par sevi nenoregulē situāciju, jo līdzpieteicēju mērķis ir saņemt tehniskos noteikumus turpmākai ēkas projektēšanai un būvniecībai. Tiesu praksē ir atzīts, ka šādā gadījumā tiesa skata prasījumu par administratīvā akta izdošanu (tehnisko noteikumu izdošanu). 2006.gada 18.augusta lēmums Nr.58-s šādā situācijā tiek vērtēts kā pirmstiesas izskatīšanas rezultāts, tai skaitā tiek izvērtēts tā tiesiskums.

[4.4] Aizsargjoslu likuma 36.panta otrās daļas 1.punkts [Lēmuma pieņemšanas brīdī un pirmās instances tiesas sprieduma taisīšanas brīdī spēkā esošajā redakcijā] noteic, ka krasta kāpu aizsargjoslā un pludmalē papildus šā panta pirmajā daļā minētajam aizliegts celt jaunas un paplašināt esošās dzīvojamās ēkas, saimniecības, ražošanas vai atpūtnieku aprūpei paredzētās ēkas un būves, izņemot gadījumus, kad tiek rekonstruētas, nepārsniedzot esošo būvapjomu, renovētas vai restaurētas esošās ēkas un būves, kā arī pie esošajām dzīvojamām ēkām vai būvēm būvētas palīgēkas, šīs darbības saskaņojot arī ar Vides ministriju vai tās pilnvarotu institūciju.

[4.5] Izvērtējot atbildētāja 2006.gada 18.augusta lēmumu Nr.58-s, tiesa konstatējusi, ka atbildētājs atstājis spēkā Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2006.gada 24.maija lēmumu „Par tehniskajiem noteikumiem".

Ar Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2006.gada 24.maija lēmumu Nr.9.5.-31.3/147 ir nolemts: „Ventspils RVP neizsniegs tehniskos noteikumus dzīvojamo māju jaunbūvei un saimniecības ēkas/pirts būvniecībai Tukuma rajona */adrese/*" (*sk. lietas 44.lapu*).

Atteikums izsniegt tehniskos noteikumus pamatots ar faktu, ka līdzpieteicēju būvniecība nevar tikt vērtēta par rekonstrukciju. Ņemot vērā, ka Apšuciemā ciema robežas vēl nav noteiktas, tad ir pieļaujama vienīgi rekonstrukcija un nevis jaunbūve.

[4.6] Tiesa konstatējusi, ka uz lietas izskatīšanas brīdi ir mainījušies tiesiskie apstākļi (*sk. lietas 151., 153.lapu*): 1) ar Engures pagasta padomes 2007.gada 3.oktobra ārkārtas sēdes lēmumu apstiprinātas Apšuciema ciema robežas, saskaņā ar to īpašums „*/Nosaukums/*" atrodas ciema teritorijā; 2) saskaņā ar teritorijas plānojumu nekustamais īpašums „*/Nosaukums/*" atrodas mazstāvu, savrupmāju un lauku apbūves zonā.

Aizsargjoslu likuma 36.panta otrās daļas 4.punkts [Lēmuma pieņemšanas brīdī un pirmās instances tiesas sprieduma taisīšanas brīdī spēkā esošajā redakcijā] noteic, ka jaunas ēkas būvniecība ir pieļaujama, ja ēku un būvju celtniecība vai paplašināšana notiek šā likuma 67.pantā noteiktajā kārtībā

apstiprinātajās un vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajās ciema robežās vietās, kur bijusi iepriekšējā apbūve, un minētās darbības ir paredzētas vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā, kā arī tās ir saskaņotas ar Vides ministriju vai tās pilnvarotu institūciju.

[4.7] Ņemot vērā iepriekš minētos faktus, tiesa konstatējusi, ka šobrīd īpašumā „*/Nosaukums/*" ir iespējama ne tikai rekonstrukcija, bet iespējams arī celt jaunas būves. Līdz ar to atbildētāja 2006.gada 18.augusta lēmumā Nr.58-s minētais pamatojums vairs nevar tikt atzīts par tiesisku pamatu atteikumam izsniegt tehniskos noteikumus nedz rekonstrukcijai, nedz arī jaunbūvei.

[4.8] Nav pamatots atbildētāja viedoklis, ka jaunie apstākļi nevar ietekmēt jau uzsāktās lietas izskatīšanas rezultātu, jo tiesiskie apstākļi nepastāvēja Lēmuma pieņemšanas brīdī.

[4.8.1] Ciema robežas un teritorijas apbūves noteikumi ietilpst teritorijas plānojumā, kas tiek apstiprināts ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem. Tādējādi ciema robežas un apbūves noteikumi ir nostiprināti tiesību normās, kas uz sprieduma pieņemšanas brīdi ir spēkā.

Tiesvedības izskatīšanas priekšmets ir prasījums par pienākumu uzlikšanu izdot tehniskos noteikumus līdzpieteicēju būvniecības ieceres realizācijai. Tiesa prasījumu izskatījusi, pamatojoties uz tiesību normām, kas ir spēkā izskatīšanas brīdī. Līdzpieteicēju prasījums pēc sava mērķa ir vērsts uz turpmākām darbībām (būvniecības process vēl tikai būs), nevis uz līdzpieteicēju iepriekš veikto darbību izvērtējumu. Līdz ar to atbildētāja viedoklis par to, ka nav vērā ņemamas šobrīd spēkā esošās normas, nav pamatots.

[4.8.2] Nav pamatots atbildētāja arguments, ka tiesa nevar lemt par līdzpieteicēju prasījumu, jo jaunos apstākļus iestāde nav izvērtējusi.

Līdzpieteicēji ir ievērojuši prasījuma pirmstiesas izskatīšanas kārtību, līdz ar to tiesai nav bijis pamata atstāt prasījumu bez izskatīšanas uz tā pamata, ka līdzpieteicēji nav ievērojuši pirmstiesas izskatīšanas kārtību.

[4.9] Lietas izskatīšanas rezultātu nevar ietekmēt līdzpieteicēju un atbildētāja argumentu izvērtēšana par to, vai līdzpieteicēju iesniegtajā skicē paredzētā būvniecība ir jaunbūve vai rekonstrukcija. Ņemot vērā, ka līdzpieteicēji tiesas sēdē lūdza tiesu izvērtēt iestādes darbības tiesiskumu, minētie argumenti tiek izvērtēti saistībā ar iestādes darbības tiesiskuma izvērtējumu.

[4.10] Aizsargjoslu likumā nav jēdzienu „rekonstrukcija" un „jaunbūve" definīciju.

Tiesas vērtējumā atbildētājs varēja izmantot Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumu Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi" (turpmāk – Vispārīgie būvnoteikumi) pirmajā sadaļā „Noteikumos lietotie termini" ietverto rekonstrukcijas definīciju, tomēr šī definīcija ir piemērojama saistībā ar Aizsargjoslu likuma mērķiem.

[4.11] Saskaņā ar Vispārīgajos būvnoteikumos ietverto definīciju rekonstrukcija ir būves vai tās daļas pārbūve, mainot būves vai tās daļas apjomu un mainot vai saglabājot funkciju, vai funkcijas maiņa, nemainot apjomu.

Pieteicēju plānotajā skicē (*lietas 57.lapa*) ir paredzēta divu atsevišķi stāvošu ēku būvniecība, kuras daļēji atradīsies uz šobrīd eksistējošās ēkas pamatiem, bet daļēji būs ārpus tās apbūves teritorijas, nepalielinot apbūves apjomu.

Tiesas vērtējumā no būvniecību regulējošo tiesību normu viedokļa konkrētajā lietā būve ir uzskatāma par jaunbūvi, jo praktiski neizmanto iepriekšējās būves elementus.

[4.12] Aizsargjoslu likuma 36.panta mērķis ir aizsargāt Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrasti no jaunas apbūves un nepieļaut jau esošās apbūves blīvuma pieaugumu. Tādējādi likums definē divus kritērijus: 1) nepieļaut jaunu teritoriju apbūvi vietās, kur tā iepriekš nav bijusi; 2) nepieļaut apbūves teritorijas apbūves blīvuma palielināšanos.

[4.13] Tiesa atzinusi par pamatotu līdzpieteicēju pausto viedokli, ka no lēmuma nav saprotams (nav pietiekama pamatojuma), kādā veidā plānotā būvniecība aizskars dabas aizsardzības intereses. Atbildētājs ir izvērtējis tikai līdzpieteicēju skices atbilstību būvniecību regulējošajos normatīvajos aktos ietvertā jēdziena „rekonstrukcija" definīcijai. Tomēr jēdziena „rekonstrukcija" nozīmi Aizsargjoslu izpratnē atbildētājs nav analizējis.

[4.14] Tiesas ieskatā konkrēto projektu nevarētu vērtēt kā jaunu teritoriju apbūvi, jo būvēts tiek iepriekšējās būves vietā, vienīgi pati būvniecība tiek veikta tādējādi, ka praktiski netiek saglabāti iepriekšējās būves elementi.

Projekta ietekmi uz vidi ir jāvērtē saistībā ar apbūves intensitātes palielināšanos, biotopu aizsardzību un/vai citiem kritērijiem (šie kritēriji ir jānorāda administratīvajā aktā).

Tiesas vērtējumā pastāv iespēja, ka līdzpieteicēju jaunbūvju projektam ir lielāka ietekme uz vidi nekā ēkas rekonstrukcijai, jo projekts paredz divu atsevišķu ēku būvniecību nedaudz ārpus iepriekšējās ēkas novietojumam, kas ir vērtējams kā apbūves intensitātes palielinājums. Divu ēku izbūve veidos perspektīvā arī divas atsevišķas saimniecības. Līdz ar to var pieņemt, ka katrai ēkai būs sava apkalpojošā infrastruktūra – saimniecības ēka, palīgēkas, žogi, ceļi u.c., kas kopumā var palielināt apbūves blīvumu. Tomēr iepriekš izteiktie pieņēmumi būtu jāizvērtē, salīdzinot tos ar pieļaujamajiem nosacījumiem rekonstrukcijai. Līdz ar to tiesa secinājusi, ka precīzs ietekmes uz vidi izvērtējums bija jāveic Valsts vides dienestam, izdarot lietderības apsvērumus par to, kādi tehniskie noteikumi būtu izdodami rekonstrukcijas gadījumā, nevis tikai noraidot līdzpieteicēju skicē attēloto projektu.

Tiesas ieskatā Valsts vides dienestam bija jāizvērtē vidi ietekmējošie faktori un atbilstoši izdarītajam vērtējumam jāizdod tehniskie noteikumi (proti, jānorāda pieļaujamais risinājums). Savukārt Vides pārraudzības valsts birojam, pārbaudot administratīvā akta tiesiskumu, nebija pamata atstāt negrozītu Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2006.gada 24.maija lēmumu, jo lēmums satur vienīgi negatīvas nostājas paušanu pret pievienoto skici, bet nesniedz pozitīvā (pieļaujamā) risinājuma nosacījumus.

Kā jau iepriekš tiesa norādīja, ņemot vērā, ka tiesiskie apstākļi ir mainījušies, šobrīd iestādei nav nepieciešams izvērtēt rekonstrukcijas

pieļaujamos nosacījumus, bet jālemj par tehnisko noteikumu izsniegšanu jaunbūvei.

[4.15] Saskaņā ar Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Senāts) judikatūru administratīvā tiesa nevar veikt lietderības apsvērumus iestādes vietā. Tiesas funkcija ir kontrolēt valsts pārvaldes darbības tiesiskumu, nevis valsts pārvaldes vietā pieņemt lēmumu par lietderību. Citādi tiesa faktiski funkcionāli iekļautos valsts pārvaldē, kļūstot par augstāku valsts pārvaldes iestādi. Tādēļ tiesa var pārbaudīt tikai to, vai valsts pārvalde, izmantojot savu rīcības brīvību, ir rīkojusies tiesiski, bet nevar pati izdot tehniskos noteikumus.

Ņemot vērā, ka ir mainījušies tiesiskie apstākļi, kas būtiski ietekmē lietas izskatīšanas rezultātu, tiesa atzinusi, ka Vides pārraudzības valsts birojam ir atkārtoti jāuzdod Valsts vides dienestam izskatīt līdzpieteicēju 2006.gada 15.marta iesniegumu un lemt par tehnisko noteikumu izsniegšanu.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 23.jūlija spriedumu atbildētājs iesniedza apelācijas sūdzību, kurā izteikti šādi apsvērumi.

[5.1] Lietas izskatīšanas tiesā laikā ir mainījušies faktiskie un tiesiskie apstākļi, taču apstāklis, ka ir apstiprinātas ciema robežas, nevar būt pamats Lēmuma atcelšanai un pienākuma uzlikšanai iestādei atkārtoti izvērtēt iesniedzēju iesniegumu.

Lēmums pamatots ar apstākli, ka teritorija, kurā atrodas līdzpieteicējiem piederošais īpašums un kurā plānots veikt darbību, neatrodas ciema robežās, jo Apšuciemam Aizsargjoslu likuma 67.pantā noteiktajā kārtībā nav apstiprinātas ciemu robežas.

Satversmes tiesas 2008.gada 27.marta spriedumā lietā Nr.2007-17-05 norādīts, ja Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija neapstiprina vietējās pašvaldības noteiktās ciemu robežas, tās juridiski nepastāv. Proti, „Kolkas pagasta ciemu robežas, kas noteiktas teritorijas plānojumā, nav apstiprinātas Aizsargjoslu likuma pārejas noteikumu 2.punktā noteiktajā kārtībā. Tā kā ciemu robežas juridiski nepastāv, ir uzskatāms, ka visa teritorija, kas ietilpst neapstiprinātajās ciemu robežās, atrodas ārpus ciemiem. Kamēr Kolkas pagasta padome nav noteikusi normatīvo aktu prasībām atbilstošas ciemu robežas un Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija nav tās apstiprinājusi, minētās teritorijas ir uzskatāmas par tādām, kas atrodas ārpus ciemiem”.

Tādējādi tiesai, realizējot Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 103.pantā noteiktos tiesas kontroles mērķus un kontrolējot izpildvaras darbības, bija jākonstatē, ka Lēmuma pieņemšanas brīdī tas bija tiesisks un pamatots, jo jaunbūves būvniecība līdzpieteicēju piederošajā īpašumā tobrīd nebija iespējama.

[5.2] Turklāt pieteikuma apmierināšana atbilstoši APL 93.panta trešajai daļai piešķir līdzpieteicējiem tiesības prasīt atlīdzinājumu. No sprieduma izriet, ka pieteikuma apmierināšanas pamats ir nevis iestādes darbība, bet gan tiesisko

un faktisko apstākļu maiņa, kam nevajadzētu radīt APL 93.panta trešajā daļā paredzētās sekas.

[5.3] APL 102.panta otrā daļa noteic, ka tiesvedība administratīvajā lietā notiek pēc tām administratīvā procesa tiesību normām, kuras ir spēkā lietas izskatīšanas, atsevišķu procesuālo darbību vai tiesas sprieduma izpildīšanas laikā. Tomēr no minētās tiesību normas neizriet, ka, grozoties tiesību normām lietas izskatīšanas tiesā laikā, lēmums, kas izdots, pamatojoties uz tām tiesību normām, kas bijušas spēkā tā pieņemšanas brīdī, automātiski ir atceļams.

Atbilstoši APL 87.panta pirmās daļas 1. un 2.punktam gadījumos, ja administratīvais akts ir kļuvis neapstrīdams, tajā pašā lietā administratīvo procesu var uzsākt no jauna uz adresāta iesnieguma pamata, mainoties lietas faktiskiem vai tiesiskiem apstākļiem.

Kā norādījis Senāts 2007.gada 14.marta spriedumā lietā Nr.SKA-84/2007, gadījumā, kad persona ir vērsusies iestādē ar lūgumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu (jaunu – personai vēl nepiemītošu – tiesību noteikšanu) un iestāde atteikusies izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar atteikumu tiesiskās attiecības nav aktīvi ietekmētas (proti, personai jau piemītošās tiesības un pienākumi nav mainīti). Līdz ar to, ja attiecībā uz personu ir izdots šāds nelabvēlīgs negatīvais administratīvais akts, tad šī persona var jebkurā laikā vēlreiz vērsties ar iesniegumu iestādē, atkārtoti izsakot lūgumu izdot labvēlīgu pozitīvu administratīvo aktu (t.i., labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru tiesiskās attiecības tiktu aktīvi ietekmētas). Iestādei šādā situācijā nav tiesiska pamata neizskatīt šādu atkārtotu iesniegumu pēc būtības.

Atbildētāja ieskatā Lēmums ir tāds, kas aktīvi neietekmē personas tiesības, tādējādi personai, neskatoties uz to, ka tā ir apstrīdējusi lēmumu, nav liegtas tiesības atkārtoti vērsties iestādē, jo sevišķi, ja mainījušies lietas faktiskie vai tiesiskie apstākļi.

[5.4] Lēmums daļā, ar kuru atteikts izdot tehniskos noteikumus, jo nav spēkā esošu ciema robežu un tamdēļ nav iespējama pieteicēju paredzētā darbība, ko iestāde ir uzskatījusi par jaunbūvi, ir zaudējis spēku lietas izskatīšanas tiesā laikā.

Saskaņā ar APL 70.panta trešo daļu administratīvais akts ir spēkā tik ilgi, līdz to atceļ, izpilda vai vairs nevar izpildīt sakarā ar faktisko vai tiesisko apstākļu maiņu. Savukārt pieteikums par spēku zaudējoša administratīvā akta prettiesiskumu nav iesniegts un tiesa par to nav lēmusi.

[5.5] No sprieduma rezolutīvās daļas neizriet, ka tiesa atcēlusi Lēmumu. Minētais izriet no APL tiesību normām. Līdzpieteicēju prasījums ietver Lēmuma atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, kas atbilst APL 253.panta sestajā daļā noteiktajam sprieduma saturam, nevis APL 254.panta trešajā daļā noteiktajam, uz kuru atsaukusies tiesa.

[5.6] Tiesa kļūdaini uzskatījusi, ka Vispārīgo būvnoteikumu pirmajā sadaļā „Noteikumos lietotie termini" ietvertā jēdziena „rekonstrukcija" definīcija nav pilnībā piemērojama, izvērtējot to kopsakarā ar Aizsargjoslu likumu, pieļaujot, ka jēdziens „rekonstrukcija" Aizsargjoslu likuma mērķu izpratnē būtu jātulko savādāk nekā norādīts būvniecību reglamentējošos

normatīvos aktos, t.i., neskatoties uz to, ka plānotā darbība neatbilst jēdzienam „rekonstrukcija" būvniecības normatīvo aktu izpratnē, darbību Aizsargjoslu likuma izpratnē nebūtu iespējams atzīt par rekonstrukciju.

Aizsargjoslu likuma 36.panta otrās daļas mērķis ir aizsargāt Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslu, kurā atrodas līdzpieteicējiem piederošais nekustamais īpašums, šajā daļā aizliedzot jaunu apbūvi, nosakot atsevišķus izņēmumus.

Tā kā Aizsargjoslu likuma 36.panta otrā daļa reglamentē apbūvi, tad termina „rekonstrukcija" saturs interpretējams saskaņā ar šā termina definīciju būvniecību reglamentējošos normatīvos aktos, ja pats likums nesniedz savādāku tā definīciju.

Interpretējot Aizsargjoslu likuma 36.panta otrajā daļā noteiktos izņēmumus, t.i., novērtējot, vai konkrētajā gadījumā darbība (apbūve) tomēr nebūtu pieļaujama, vērtējot to no atsevišķas apbūves iespējamās ietekmes viedokļa, neskatoties no tā, ka gramatiskās un sistēmiskās tulkošanas rezultātā apbūve nav pieļaujama, šāda tiesību normas interpretācija būtu pretrunā 36.panta otrajā daļā noteiktajam aizliegumam, jo šāda interpretācija paplašinātu pieļaujamos apbūves izņēmumus.

Administratīvās apgabaltiesas 2006.gada 10.aprīļa spriedumā lietā Nr.A42131604 norādīts, ka Aizsargjoslu likuma 36.pantā noteiktie izņēmumi tulkojami pēc iespējas sašaurināti.

[6] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāvji apelācijas sūdzību uzturēja, bet pieteikumu neatzina uz apelācijas sūdzībā, Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos minētajiem motīviem. Pauda viedokli, ka Lēmums saskaņā ar tobrīd spēkā esošajām tiesību normām bija tiesisks un pamatots, savukārt, apmierinot pieteikumu, pirmās instances tiesa nepamatoti pēc būtības ir atzinusi, ka Lēmums nav bijis tiesisks.

Pieteicēji apelācijas sūdzību neatzina, bet uzturēja pieteikumu. Norādīja, ka pieteikums ir apmierināms, bet uz cita pamata, nekā to darījusi pirmās instances tiesa.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka iestādes apelācijas sūdzība ir pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[8] Saskaņā ar APL 307.panta ceturto daļu, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākas instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Apgabaltiesa konstatē, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais faktu konstatējums un pamatojums [4.1]-[4.6] ir pareizs un pilnībā pietiekams,

tādēļ apgabaltiesa saskaņā ar APL 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā konstatētajiem faktiem un motivācijai minētajā daļā.

[9] Kā to pamati konstatējusi pirmās instances tiesa, atteikums izsniegt tehniskos noteikumus pamatots ar to, ka: 1) līdzpieteicēju paredzētā dzīvojamo ēku būvniecība nav rekonstrukcija, bet jaunu ēku būvniecība; 2) uz līdzpieteicēju iesnieguma izskatīšanas brīdi un Lēmuma pieņemšanas brīdi Apšuciemā (vietā, kurā paredzēta būvniecība) nebija noteiktas ciema robežas, sakarā ar ko Apšuciemā bija pieļaujama vienīgi esošas būves rekonstrukcija un nevis jaunbūve.

[10] Apgabaltiesa konstatē, ka līdzpieteicēji 2006.gada 15.marta iesniegumā, kas adresēts Ventspils reģionālajai vides pārvaldei, norādījuši, ka paredzētā darbība ir dzīvojamās mājas apbūves rekonstrukcija (*lietas 45.lapa*). Secināms, ka līdzpieteicēju mērķis bija saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 17.februāra noteikumiem Nr.91 „Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums" saņemt tehniskos noteikumus uz zemesgabala esošās apbūves, tostarp dzīvojamās ēkas, rekonstrukcijai.

Apgabaltiesa pārbaudīs, vai līdzpieteicēju paredzētā dzīvojamo ēku būvniecība ir esošas būves rekonstrukcija vai jaunu ēku būvniecība.

Kā izriet no lietas materiāliem un kā to pamatoti konstatējusi pirmās instances tiesa [4.11], līdzpieteicēju plānotajā skicē (*lietas 57.lapa*) ir paredzēta divu dzīvojamo ēku, kuras daļēji atradīsies uz dabā esošas ēkas pamatiem, bet daļēji būs ārpus tās apbūves teritorijas, būvniecība, nepalielinot apbūves apjomu. Nav strīda, lai realizētu iecerēto būvniecības procesu, citastarp paredzēts nojaukt esošo dzīvojamo ēku un uzcelt divas jaunas dzīvojamās ēkas, pēc tam paredzēts veikt zemesgabala sadalīšanu divos atsevišķos zemesgabalos.

Pirmās instances tiesa pamatoti uzskatījusi, ka lietā ir piemērojama Vispārīgo būvnoteikumu pirmajā sadaļā „Noteikumos lietotie termini" ietvertā jēdziena „rekonstrukcija" definīcija, saskaņā ar kuru rekonstrukcija ir būves vai tās daļas pārbūve, mainot būves vai tās daļas apjomu un mainot vai saglabājot funkciju, vai funkcijas maiņa, nemainot apjomu.

Tajā pat laikā apgabaltiesa nepiekrīt pirmās instances tiesas secinājumam, ka minētā definīcija konkrētajā gadījumā piemērojama saistībā ar Aizsargjoslu likuma mērķiem. Tas, vai paredzētā darbība ir vai nav rekonstrukcija, apgabaltiesas ieskatā nav atkarīgs no tā, kurā vietā tā paredzēta. Respektīvi, būvniecības procesā rekonstrukcijas jēdziens nevar atšķirties, ja rekonstrukcija paredzēta tieši Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā, jo īpaši, rekonstrukcijas jēdziens nevar tikt paplašināts.

Saskaņā ar Būvniecības likuma 1.panta 3.punktu būve ir būvniecības procesā radies ar zemi saistīts veidojums, kam ir noteikta funkcija; bet saskaņā ar 1.punktu – apbūve ir noteiktā teritorijā izvietotu būvju kopums.

Kā redzams no jēdziena „rekonstrukcija" definīcijas, ar rekonstrukciju ir saprotama būves vai tās daļas pārbūve, bet ne dzīvojamās apbūves rekonstrukcija.

No minētā tiesiskā regulējuma secināms, ka rekonstrukcija vispārīgi ir iespējama nekustamajā īpašumā „*/Nosaukums/*" esošām ēkām nevis minētā īpašuma apbūvei. Tādējādi, konkrētajā gadījumā paredzot, ka esošās dzīvojamās ēkas vietā tiks būvētas divas jaunas dzīvojamās ēkas, tiek paredzēta jaunu ēku būvniecība nevis esošās ēkas rekonstrukcija, kā to nepareizi uzskata līdzpieteicēji.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa uzskata, ka Lēmumā pareizi atzīts, ka līdzpieteicēju paredzētā darbība zemes īpašumā „*/Nosaukums/*" nav kvalificējama kā ēkas rekonstrukcija, nepārsniedzot esošo būvapjomu.

[11] No lietas materiāliem redzams, ka uz līdzpieteicēju iesnieguma izskatīšanas brīdi un Lēmuma pieņemšanas brīdi Apšuciemā (vietā, kurā paredzēta būvniecība) nebija noteiktas ciema robežas, sakarā ar ko, kā tas pamatoti norādīts Lēmumā, Apšuciemā līdz ciema robežu noteikšanas brīdim nebija pieļaujama jauna apbūve.

Nav strīda, ka lietas izskatīšanas laikā ir noteiktas Apšuciema ciema robežas un zemes gabals, uz kura paredzēta būvniecība, ir apstiprinātās ciema robežās.

Tomēr minētajam apstāklim apgabaltiesas ieskatā nav nozīmes šās lietas izšķiršanā. Proti, tā kā līdzpieteicēju paredzētā darbība zemes īpašumā „*/Nosaukums/*" ir citastarp divu dzīvojamo ēku būvniecība, nevis rekonstrukcija, tas ir pietiekams pamats pieteikuma noraidīšanai.

Līdzpieteicējiem ir tiesības vērsties iestādē ar jaunu iesniegumu par tehnisko noteikumu izdošanu paredzētajai darbībai – dzīvojamo ēku būvniecībai (nevis esošās dzīvojamās ēkas rekonstrukcijai).

Savukārt attiecībā par plānotajām darbībām – saimniecības ēkas rekonstrukciju par laivu māju – Sākotnējā lēmumā līdzpieteicējiem lūgts apstiprināt nepieciešamību saņemt tehniskos noteikumus minētajām darbībām, tas ir, nav pieņemts līdzpieteicējiem nelabvēlīgs lēmums.

Attiecībā par jaunas saimniecības ēkas/pirts būvniecību izsniedzamajiem tehniskajiem noteikumiem apgabaltiesas ieskatā iestādei nebija pamata Lēmuma pieņemšanas brīdī lemt par labvēlīga lēmuma pieņemšanu, jo teritorija nebija apstiprinātās ciema robežās, kas attiecīgajā teritorijā liedza jaunu ēku būvniecību. Mainoties tiesiskajai situācijai (apstiprinot ciema robežas), līdzpieteicējiem ir tiesības vērsties iestādē ar jaunu, faktiskajiem apstākļiem atbilstošu iesniegumu par tehnisko noteikumu izdošanu paredzētajai darbībai – jaunu ēku būvniecība, nevis dzīvojamās mājas apbūves rekonstrukcija, kā to līdzpieteicēji norādījuši 2006.gada 15.marta iesniegumā.

[12] Ņemot vērā [10] un [11] secināto, apgabaltiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots, iestāde to izdevusi savas kompetences ietvaros un tā atcelšanai nav pamata. Līdzpieteicējiem ir tiesības vērsties iestādē atbilstoši

šobrīd spēkā esošajam tiesiskajam regulējumam ar jaunu, faktiskajiem apstākļiem atbilstošu, iesniegumu par tehnisko noteikumu izdošanu paredzētajai darbībai – jaunu dzīvojamo ēku būvniecībai.

Citi pieteikumā ietvertie argumenti apgabaltiesas ieskatā ir tiesiski nebūtiski šajā lietā, tāpēc nav nozīmes tos spriedumā atsevišķi analizēt.

[13] Apgabaltiesas ieskatā pirmās instances tiesas spriedums nav pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt *U.S.*, *N.Š.* un *I.K.-Š.* pieteikumu par Vides pārraudzības valsts biroja 2006.gada 18.augusta lēmumu Nr.58-s un pienākuma uzlikšanu uzdot izsniegt tehniskos noteikumus daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkas rekonstrukcijai.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	(paraksts)	L.Vīnkalna
Tiesneši	(paraksts)	V.Endzelis
	(paraksts)	K.Krastiņa

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese L.Vīnkalna
Rīgā 2009.gada 23.decembrī